

Список використаних джерел:

1. Бородин О. Д. Еволюція теоретичних основ державного регулювання економіки. *International Scientific Journal*. 2015. № 8. С. 96–100.
2. Гонта О. І., Дубина М. В., Пілевич Д. С. Формування комплементарної інвестиційної політики України: виклики глобалізації та вимоги економічної безпеки : монографія. Чернігів : Чернігівський державний інститут економіки і управління, 2013. 184 с.
3. Жаворонок А. В., Холявко Н. І. Становлення малого і середнього підприємництва у забезпеченні соціально-економічного розвитку національної економіки. *Причорноморські економічні студії*. 2020. Вип. 59-1. С. 62–67.
4. Жаворонок А., Марич А. Теоретичні основи розвитку інноваційного підприємництва у національній економіці. *Економічний дискурс*. 2020. Вип. 4. С. 104–110.
5. Колісник Г. М. Сутність державного регулювання в політиці сприяння управління витратами підприємництва. *Економіка і суспільство*. 2016. Вип. 4. С. 88-92. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/22911/1/%D0%A1%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%8F%20%D0%9C%D0%A3%D0%9A%D0%90%D0%A7%D0%95%D0%92%D0%9E.pdf>.
6. Миргородський Д. Ю. Теоретичні підходи до дефініції поняття «державне регулювання економіки». *Вісник НТУ "ХП"*. 2012. № 49. С. 90–98.
7. Саніахметова Н. О. Поняття державного регулювання підприємництва. *Українське комерційне право*. 2005. № 6. С. 10–17.
8. Словник української мови. URL: <http://sum.in.ua/s/reghuljuvaty>.
9. Смолин Г. В. Державне регулювання господарської діяльності : курс лекцій. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2012. 58 с.
10. Третяк Г. С., Бліщук К. М. Державне регулювання економіки та економічна політика : навч. посіб. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2011. 128 с. URL: <http://elcat.pnpu.edu.ua/docs/%D0%A2%D1%80%D0%B5%D1%82%D1%8F%D0%BA.pdf>.
11. Фармацевтична енциклопедія. URL: <https://www.pharmencyclopedia.com.ua>.
12. Холявко Н. І., Гонта С. В., Дубина М. В. Освітні детермінанти формування ментального простору трансформації структури національної економіки : монографія. Чернігів : Видавець Бригинець О.В., 2019. 344 с.
13. Чечель О. Принципи та механізм державного регулювання економіки. Демократичне врядування. 2014. Вип. 13. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=DeVr_2014_13_8.
14. Шапошников К. С. Вплив інституційного середовища на інноваційний розвиток економіки регіону. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 29. С. 34–36.

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ЯК УМОВА ЙОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Краївська І.А., канд. екон. наук, Сорокіна Л.С., магістр, Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова

Поняття «стійкість» походить з Латини. У перекладі з лат. мови термін *stabilis* означає стійкість і регулярність. Стейкий об'єкт характеризується такими визначеннями, як твердий, стейкий, міцний, непохитний, безпечний, незмінний,

послідовний, постійний. Саме, «фінансова» стійкість розглядається вченими-економістами як наявність фінансових ресурсів, за рахунок яких забезпечується стійкий економічний розвиток підприємства.

Фінансова стійкість підприємства оцінюється за допомогою абсолютних і відносних характеристик. За абсолютний показник фінансової стійкості відповідає наявність власних оборотних коштів. Наявність власного оборотного капіталу, за рахунок якого формується сума поточних активів, характеризує фінансову залежність підприємства та його стан за певний проміжок часу, обраний для аналізу.

Для оцінки фінансової стійкості найбільш поширеним методом є розрахунок фінансових коефіцієнтів. При використанні коефіцієнтного підходу кількість фінансових коефіцієнтів коливається від одного до шістнадцяти і більше. Але, згідно з Положенням про порядок здійснення 28 аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації, затвердженим Наказом Мінфіну України та Фонду державного майна України від 26 січня 2001 р. № 49/121, визначено лише чотири коефіцієнти фінансової стійкості, хоча з практичної точки зору доведено доцільність брати не менш семи [1].

Отже, основними коефіцієнтами для аналізу та оцінки фінансової стійкості підприємства виступають наступні:

- а) рентабельності;
- б) ліквідності;
- в) автономії, фінансової стійкості та незалежності;
- г) співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованостей;
- г) оборотності капіталу.

Аналізуючи коефіцієнти, можна визначити сильні та слабкі сторони підприємства, вдається краще зрозуміти зв'язок між балансом і звітом про фінансові результати. Аналіз відносних показників підприємства наведено в таблиці 1.

Таблиця 1 – Показники для аналізу фінансової стійкості підприємства

№ п/п	Показник	Формула розрахунку	Норматив
1	2	3	4
1.	Рентабельність сукупного капіталу	$\frac{\text{ЧП(р. 2350ф. 2)}}{\text{СК(р. 1900ф. 1)}}$	$\geq 0,14$
2.	Рентабельність власного капіталу	$\frac{\text{ЧП(р. 2350ф. 2)}}{\text{ВК(р. 1495ф. 1)}}$	$\geq 0,2$
3.	Чиста рентабельність реалізації продукції	$\frac{\text{ЧП(р. 2350ф. 2)}}{\text{ЧД від РП(р. 2000ф. 2)}}$	$\geq 0,3$
4.	Коефіцієнт поточної ліквідності	$\frac{\text{ОА(р. 1195ф. 1)}}{\text{ПЗ (р. 1695ф. 1)}}$	> 1
5.	Коефіцієнт швидкої ліквідності	$\frac{\text{ОА} - \text{З(р. 1195 - 1100ф. 1)}}{\text{ПЗ (р. 1695ф. 1)}}$	$> 0,6$
6.	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	$\frac{\text{ГрК (р. 1160 + 1165ф. 1)}}{\text{ПЗ (р. 1695ф. 1)}}$	0,2 - 0,35
7.	Коефіцієнт автономії	$K_{\text{авт}} = \frac{\text{ВК(р. 1495ф. 1)}}{\text{П(р. 1900ф. 1)}}$	$\geq 0,5$

Продовження таблиці 1

1	2	3	4
8.	Коефіцієнт фінансової стійкості	$K_{ф.с.} = \frac{ВК + Зд(р. 1495 + 1595ф. 1)}{П(р. 1900ф. 1)}$	0,85 – 0,9
9.	Коефіцієнт фінансової залежності	$K_{ф.з.} = \frac{П(р. 1900ф. 1)}{ВК(р. 1495ф. 1)}$	≤ 0,5
10.	Коефіцієнт співвідношення залучених і власних коштів (фінансовий леверидж)	$K_{з/в} = \frac{ЗК(р. 1595 + 1695ф. 1)}{ВК(р. 1495ф. 1)}$	< 0,25
11.	Співвідношення між дебіторською та кредиторською заборгованістю	$K_{д/к} = \frac{ДЗ(р. 1125ф. 1)}{КЗ(р. 1695ф. 1)}$	≈ 1
12.	Коефіцієнт маневреності власного капіталу	$K_{ман} = \frac{ВOK(р. 1495 - 1095ф. 1)}{ВК(р. 1495ф. 1)}$	> 0,5

Необхідно регулярно проводити облік наявних і можливих ресурсів підприємства завдяки наведеним вище показникам та обов'язково додавати в аналіз показники, які зможуть більш точно продемонструвати особливості того чи іншого суб'єкта господарювання. Адже, фінансова стійкість є однією з найважливіших умов для забезпечення стабільного існування та розвитку суб'єктів господарювання, а також конкурентоспроможності на ринку та інвестиційної привабливості для інвесторів, постає показником необхідного рівня економічної безпеки. Підприємство має бути здатним організувати підтримку безперебійної роботи, завдяки найбільш точному обліково-аналітичному забезпеченню фінансової стійкості.

В умовах складної фінансово-економічної та соціальної ситуації в Україні, яка пов'язана із глобальними проблемами, такими як COVID-19 і воєнним вторгненням РФ на території України, підприємствам необхідно вживати всіх можливих заходів щодо стабілізації фінансово-господарської діяльності.

Таким чином, з удосконаленням обліково-аналітичного забезпечення фінансової стійкості підприємства, можна буде досягти довгострокових цілей не тільки підприємства, а і держави, що в майбутньому сприятиме стабілізації національної економіки та підвищення рівня конкурентоспроможності національної економіки на світовому ринку.

Список використаних джерел

1. Наказ «Про затвердження Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації» від 26.01.2001р, N 121/5312. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0121-01#Text>
2. Сокольська Р.Б., Зелікман В.Д., Акімова Т.В. Фінансовий аналіз. Частина II. Спеціальні методи фінансового аналізу. Навч. Посібник. – Дніпро: НМетАУ, 2016. – 76 с.
3. Ткаченко І. П. Оцінка фінансової стійкості підприємства та напрями її забезпечення / І. П. Ткаченко, І. А. Чувачалова, О. А. Чувачалов. // Ефективна економіка. – 2012.